

Mediji i informiranje

Opći sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 46/22
U Luxembourgu 16. ožujka 2022.

Presuda u spojenim predmetima T-684/19 i T-704/19
MEKH i FGSZ/ACER

Opći sud proglašava neprimjenjivima odredbe Uredbe 2017/459 koje se odnose na postupak za proširenje kapaciteta za transport plina

Iz toga slijedi da se poništava ACER-ova odluka o proširenju kapaciteta za transport plina iz Crnog mora između Mađarske i Austrije koja je donesena na temelju tih odredaba

Društvo FGSZ Földgázzállító Zrt., operator mađarskog transportnog sustava za plin (u dalnjem tekstu: društvo FGSZ), kao i istovrsni bugarski, rumunjski i austrijski operateri, pokrenuli su 2015. projekt regionalne suradnje s ciljem povećanja energetske neovisnosti uvođenjem plina iz Crnog mora. Nazvan „Rohuat/BRUA”, taj je projekt predviđao proširenje kapaciteta, među ostalim, između Mađarske i Austrije.

Projekt je u svibnju 2017. podijeljen na dva zasebna projekta, od kojih se jedan odnosi na transportnu infrastrukturu između Mađarske i Austrije (u dalnjem tekstu: projekt „HUAT”). U skladu s Uredbom 2017/459 (u dalnjem tekstu: „Uredba o mrežnim pravilima”¹), društvo FGSZ i operator austrijskog transportnog sustava za plin (GCA) pristupili su procjeni tržišne potražnje za projekt „HUAT”.

Društvo FGSZ podnijelo je 6. travnja 2018. prijedlog projekta „HUAT” Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalu (MEKH), odnosno mađarskom regulatornom tijelu za energiju i javne usluge, istaknuvši pritom da ne podupire provedbu tog projekta. Društvo GCA podnijelo je 9. travnja 2018. prijedlog projekta „HUAT” austrijskom regulatornom tijelu za sektore električne energije i prirodnog plina (E-Control). E-Control je 27. travnja 2018. donio odluku kojom se odobrava prijedlog projekta „HUAT”, dok je MEKH 5. listopada 2018. donio odluku kojom se taj prijedlog odbija.

Agencija za suradnju energetskih regulatora (ACER) obavijestila je 10. listopada 2018. MEKH i E-control o tome da je na temelju „Uredbe o mrežnim pravilima” i „Uredbe o ACER-u”², ovlaštena odlučiti o prijedlogu projekta „HUAT” ako nacionalna regulatorna tijela o njemu nisu donijela uskladene odluke. ACER je odlukom od 6. kolovoza 2019. odobrio taj prijedlog.

MEKH i društvo FGSZ podnijeli su tužbe Općem суду protiv ACER-ove odluke. U svojoj je tužbi MEKH posebno istaknuo nezakonitost odredaba „Uredbe o mrežnim pravilima” na temelju kojih je ACER donio svoju odluku³. Naime, prema mišljenju MEKH-a, osnovna uredba⁴ na temelju koje je donesena „Uredba o mrežnim pravilima”, ne dopušta Komisiji da doneše mrežna pravila koja

¹ Uredba Komisije (EU) 2017/459 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 984/2013 (SL 2017., L 72, str. 1.)

² Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju agencije za suradnju energetskih regulatora (SL 2009., L 211, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 12., svežak 1., str. 253.). Ta je uredba zamijenjena Uredbom (EU) 2019/942 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetskih regulatora (preinaka) (SL 2019., L 158, str. 22.), koja je stupila na snagu 4. srpnja 2019.

³ Poglavlje V. „Uredbe o mrežnim pravilima”

⁴ Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005 (SL 2009., L 211, str. 36.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 12., svežak 5., str. 20.; u dalnjem tekstu: osnovna uredba)

predviđaju postupak za proširenje kapaciteta koji može dovesti do nastanka obveze operatorâ da poduzmu potrebna ulaganja za takvo proširenje.

Svojom današnjom presudom Opći sud utvrđuje da se „Uredbom o mrežnim pravilima” doista ustanavljuje postupak koji može dovesti do nastanka obveze operatorâ transportnog sustava da poduzmu potrebna ulaganja za proširenje kapaciteta.

Kada je riječ o zakonitosti odredaba „Uredbe o mrežnim pravilima” koje predviđaju taj postupak, Opći sud ističe da je, na temelju osnovne uredbe, ponajprije na Europskoj mreži operatora transportnih sustava za plin (u dalnjem tekstu: ENTSO), koja, prema članku 4. navedene uredbe, čini strukturu suradnje nacionalnih operatora na razini Unije, da izradi mrežna pravila u određenim područjima, taksativno nabrojanima u toj uredbi. Dakle, Komisija može donijeti jedno ili više mrežnih pravila za ta ista područja, samo ako je ENTSO to propustio učiniti. U tom pogledu Opći sud utvrđuje da je, na temelju samog sadržaja osnovne uredbe, jedino područje za koje bi moglo biti predviđeno uspostavljanje mrežnih pravila za proširenje kapaciteta, ono koje se odnosi na pravila raspodjele kapaciteta i upravljanje zagušenjem.

Međutim, Opći sud ističe da se, u smislu osnovne uredbe, **pojam „kapacitet” odnosi samo na postojeće kapacitete mreže i da je upravljanje zagušenjem predviđeno samo na temelju postojećih kapaciteta.**

Nadalje, osnovna uredba na jasan način razlikuje, s jedne strane, navedena taksativno nabrojana područja, za koja je ENTSO nadležan donijeti mjerodavne odredbe u okviru mrežnih pravila i, s druge strane, okvir ulaganja potrebnih za proširenje kapaciteta mreže, gdje ENTSO ima ulogu potpore i koordinacije. **Naime, razvoj mreže na razini cijele Unije ponajprije je u nadležnosti država članica, tako da se uloga ENTSO-a svodi isključivo na koordiniranje država članica u izvršavanju te nadležnosti i na utvrđivanje eventualnih manjkova u području ulaganja, posebno u pogledu prekograničnih kapaciteta.**

Prema tome, **osnovna uredba ne dodjeljuje ni ENTSO-u ni Komisiji nikakvu normativnu nadležnost kada je riječ o donošenju pravila o proširenju kapaciteta mreže.** U tom smislu Opći sud naglašava da na temelju „Plinske direktive”⁵ operator transportnog sustava ima obvezu poduzimanja ulaganja koja su potrebna za dobro funkcioniranje mreže i, prema potrebi, proširenje kapaciteta. Međutim, na temelju te direktive, **isključiva je nadležnost država članica da nadziru poštovanje tih obveza preko svojeg nacionalnog regulatora.**

U tim okolnostima Opći sud zaključuje da, zbog činjenice da osnovna uredba ne ovlašćuje ENTSO da u mrežna pravila uključi pravila na temelju kojih se operatorima transportne mreže može nametati obveza proširenja kapaciteta, **Komisija, zamjenjujući ENTSO, nije bila ovlaštena donijeti odredbe „Uredbe o mrežnim pravilima” kojima se uređuje postupak koji može dovesti do nametanja takve obveze.** Prema tome, Opći sud proglašava odredbe „Uredbe o mrežnim pravilima” neprimjenjivima i poništava ACER-ovu odluku koja je na temelju tih odredaba donesena.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem суду. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Dotična institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda u roku od dva mjeseca i deset dana od njezina priopćenja može se podnijeti žalba Sudu ograničena na pravna pitanja. Dopoštenost žalbe razmatra se u prethodnom postupku. U tu svrhu žalbi treba priložiti zahtjev za njezino dopuštanje u kojem se iznose pitanja iz žalbe važna za jedinstvo, dosljednost ili razvoj prava Unije.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Opći sud.

⁵ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL 2009., L 211, str. 94.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 12., svežak 5., str. 39.)

Cjelovit tekst i kratak prikaz presude objavljaju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293